

پیش‌بینی می‌شود با پایان برنامه ششم توسعه، محدودیت‌های سلیقه‌ای و بی‌ضابطه واردات که در مواردی مشکلاتی برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایجاد کرده بود، رفع شود، هرچند همچنان بخش زیادی از محدودیت‌های واردات که مربوط به گروه چهار یا کالاهای لوکس بوده، همچنان برقرار خواهد ماند. به گزارش ایسا، از سال ۱۳۹۶ با خروج آمریکا از برجام، کاهش فروش نفت و در نتیجه کاهش منابع ارزی، دولت مجبور به مدیریت منابع و در این راستا واردات بسیاری از کالاهای لوکس ممنوع شد. سیاست دیگری که در همین راستا در دستور کار قرار گرفت، تعمیق ساخت داخل بود. در همین راستا سال ۱۳۹۸ قانون ممنوعیت ورود کالا به کشور با امکان تولید داخل به تصویب رسید که البته نقدهایی هم به آن وارد شد؛ چرا که برخی فعالان اقتصادی معتقدند این ممنوعیت نه تنها به بازار و تولید داخل کمکی نمی‌کند، بلکه گاهی فساد و قاچاق را افزایش می‌دهد. در مقابل وزارت صمت معتقد بوده این محدودیت‌ها بر اساس قانون حد اکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب اردیبهشت ۱۳۹۸ اعمال شده و همچنین ممنوعیت ورود به صورت ۱۰۰ درصدی صورت نگرفته، بلکه با در نظر گرفتن کیفیت و کمیت اقلام و کالاهای تصمیم‌گیری شده است. با این حال در سال‌های اخیر تولیدکنندگان در بخش‌های مختلف از بخشی از ممنوعیت‌های واردات انتقاد کرده‌اند و معتقدند این ممنوعیت‌ها در شرایطی ایجاد شده که تولید داخل کفاف نیاز بازار را نمی‌دهد. برای مثال دو سال پیش تولیدکنندگان مبل‌مان گفته بودند که یکی از مشکلات صنعت تامين پارچه رومبلی حلقوی است؛ چراکه این پارچه‌ها تکنولوژی خاصی نیاز دارند و در سال‌های اخیر دو یا سه کارخانه در این بخش راه‌اندازی شده و تولیدکنندگان به بهانه حمایت از تولید داخل خواستار ممنوعیت واردات شده بودند، اما تولید کفاف نیاز کشور را نمی‌دهد. در نهایت این وضعیت در سال‌های اخیر در بازار انحصار ایجاد کرد و باعث افزایش قیمت پارچه رومبلی و مبل‌مان در عنوان محصول نهایی شد. پیش از آن هم محدودیت واردات مشکلات این چنینی در بازار ایجاد کرده بود. برای مثال رئیس اتحادیه فناوران رایانه تهران در سال‌های اخیر بارها از ممنوعیت واردات مودم انتقاد کرده و گفته که بیش از ۷۰ درصد مودم به صورت قاچاق به کشور وارد می‌شود. در مجموع طی سال‌های اخیر بارها در بخش‌های مختلف گلایه‌هایی نسبت به اعمال محدودیت بی‌ضابطه در واردات برخی کالاها به استناد تولید داخل، در شرایطی که این میزان تولید کفاف مصرف را نمی‌دهد، مطرح شده و بعضاً این شرایط منجر به افزایش شدید قیمت برخی کالاها و رونق گرفتن بازار قاچاق شده است. از جمله کالاهایی که در سال‌های اخیر این مشکل مواجه شده‌اند (به استناد صحبت‌های تولیدکنندگان)، برخی از انواع مواد اولیه پوشاک، آچار، لوازم ورزشی و کالاهای آئی تی است. اما حلاله به نظر می‌رسد با آغاز برنامه هفتم توسعه، این رویه هم اصلاح شود. در همین راستا اوایل مرداد ماه رئیس سازمان توسعه تجارت در نامه‌ای خطاب به وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به عدم تمدید ماده ۱۶ قانون حد‌اکثر استفاده از توان داخل در برنامه هفتم، تاکید کرده بود که کارتابل فنی بررسی ساخت داخل در واردات کالاهای زاپایان مرداد ماه، حذف خواهد شد. رئیس کمیسیون گمرک اتاق بازرگانی ایران نیز در توضیح وضعیت جدید ممنوعیت‌های واردات گفته که از ابتدای سال ۱۴۰۳، با پایان برنامه ششم توسعه، دولت دیگر اختیار ممنوع کردن کالاها را به واسطه تولید مشابه داخلی ندارد؛ بنابراین دولت در حال حاضر می‌تواند از ابزار اسود بازرگانی برای حمایت از تولید داخل استفاده کند، اما سایر ممنوعیت‌های واردات همچنان پابرجاست که مهم‌ترین آنها مربوط به واردات بیش از ۱۳۰۰ قلم کالاهای لوکس و غیرضروری است. بنابراین می‌توان گفت هر چند بخش زیادی از محدودیت‌های واردات که مربوط به گروه چهار یا کالاهای لوکس بوده، همچنان برقرار است، اما پیش‌بینی می‌شود حداقل محدودیت‌های سلیقه‌ای و بی‌ضابطه واردات که در مواردی مشکلاتی برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایجاد کرده بود، رفع شود.

در گفت‌وگوی «آرمان ملی» با رئیس مرکز توسعه فناوری صنعت برق پژوهشگاه نیرو مطرح شد:

تصمیم‌گیری جزیره‌ای عامل بحران انرژی

گره قیمت‌گذاری دستوری و قاچاق بر بازار انرژی

ساز ناکوک سازمان‌ها، عامل ناترازی انرژی و برق

راز از محصولات سرمایه‌ی استاندارد و کم‌مصرف داخلی با قیمت بالاتر به دلیل کیفیت و رعایت شاخص‌های زیست محیطی گرفته‌اند، وجود ندارد و همچنان بر طبل مطالبه کاهش مصرف از سوی مصرف‌کنندگان کوفته می‌شود در حالی که قاچاق محصولات سرمایه‌ی و کیفیت بدون رعایت شاخص‌های زیست محیطی از مرزهای مختلف کشور به راحتی انجام می‌شود و در مقابل هر سازمانی نیز بدون تعامل با سازمان‌های ذیربط در این امر نیز مدعی کم‌کاری و کوتاهی دیگر سازمان‌های مرتبط با این مسأله در کشور هستند. از این رو با مصطفی مافی، رئیس مرکز توسعه فناوری صنعت برق و انرژی پژوهشگاه نیرو گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

آرمان ملی – صدیق بهزاد پور: کمبود برق و خاموشی صنایع در فصل تابستان قه‌ای پرتکرار است که باعث دردمندی صنایع و البته دغدغه خاموشی برق خانگی هم در سال جاری شده است. مسأله‌ای که چاره آن با قطع برق صنایع و گاهی سهمیه بندی برق خانگی و در نهایت تعطیلی کل کشور به مدت یک یا دو روز پاسخ داده شده است. به گفته کارشناسان حدود ۶۰ درصد برق مصرف انرژی در حال حاضر مصرف تامین انرژی سامانه‌های سرمایه‌ی در کشور می‌شود، رویکردی که در هیچ جای دنیا سابقه ندارد، اما در حین مواجهه با بحران ناترازی برق، همچنان هیچ نظارتی بر واردات سامانه‌های سرمایه‌ی بی‌کیفیت و پرمصرف چینی با قیمت‌های نازل که قدرت رقابت

خواهد بود چراکه هم میدان تولید را به قاچاقچیان باخته است و هم اینکه با تسری استفاده از محصولات پرمصرف اختلالات و چالش‌های مصرف‌بینه انرژی نیز قربانی خواهند شد. چالش مصرف انرژی سامانه‌های سرمایه‌ی در بازار نیز از جمله مشکلات موجود در کشور با توجه به ناترازی انرژی ذکر است و رعایت شاخص‌های زیست محیطی و تاکید بر بهینه‌سازی مصرف انرژی در همه جای جهان حتی در کشورهای همسایه چون؛ عراق و عربستان نیز رعایت می‌شود، اما ایران هنوز با استانداردهای جهانی فاصله دارد و نظارت مناسبی برای مقابله با محصولات تاسیساتی به ویژه تاسیسات سرمایه‌ی وجود ندارد و این محصولات از مبادی چون؛ بنانه، قشم و دیگر مرزها به کشور وارد می‌شود و به راحتی در همه فروشگاه‌ها بدون نظارت جدی فروخته می‌شود، در حالی که اقبالی به محصولات تولیدشده ایرانی نمی‌شود. از سوی دیگر کنترل بر واردات محصولات سرمایه‌ی استاندارد همزمان با افزایش نظارت بر استاندارد بودن تولیدات صنعت تاسیسات سرمایه‌ی تسنوخ و ... را ضرورتی برای حمایت از تولید داخل است. در حال حاضر این روند وجود ندارد و کالاهای خارجی غیراستاندارد با مصرف بالای انرژی ارزان بیشتر از محصولات استاندارد با کیفیت و مصرف انرژی کمتر در سبد خرید خانوارها قرار دارد و متأسفانه نظارتی در این بخش صورت نمی‌گیرد و به این ترتیب تولیدات داخلی در این بخش قربانی قیمت‌گذاری‌های غیراصولی می‌شوند. از سوی دیگر قیمت‌گذاری‌های انرژی بازار را برای محصولات داخلی نیز دور از دسترس ساخته است و تا وقتی که سیاست‌های قیمت‌گذاری داخلی باعث ایجاد عدم تعادل بین محصولات کم‌مصرف و پرمصرف و شاخص‌های زیست محیطی نباشد، نخواهیم توانست در مسیر بهینه‌سازی و تراز شدن مصرف انرژی‌گام برداریم و بازار رغبتی به تولید و فروش محصولات کم‌مصرف اما قیمت‌های بیشتر ندارد و پرمصرف در این رقابت برنده میدان خواهد بود که البته با حضور کالاهای خارجی غرق شده است.

فروش کولرهای گازی با وجود ممنوعیت حتی با وجود محدودیت استاندارد به فروش می‌رسد، این پارادوکس چه توجیهی در شرایط کنونی که کشور با بحران مواجه است دارد؟

مسال پیش از ۳۰ هزار مگاوات برق کشور صرف تامین برق سامانه‌های سرمایه‌ی اعم از کولرهای آبی و گازی پرمصرف شده است که رقمی زیاد محسوب می‌شود. در حال حاضر بیش از ۱۰ سال است که کولرهای آبی با موتور BLDC با شاخص‌های مصرف بهینه انرژی در داخل کشور نهایی و تولید می‌شود، اما هنوز درصد کمی از کولرهای آبی از این نوع موتورها بهره‌مند هستند و هیچ اهم نظرانی نیز در این زمینه وجود ندارد. این نقصان درباره کولرهای گازی نیز صادق است و بازار با کولرهای گازی با کیفیت

سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی یکی از ضروریاتی است که باید صورت گیرد که به دلیل تحریم عملیاتی نشده است. چه راهکار جایگزینی می‌تواند این شرایط را بهبود بخشد؟

با روند مصرف انرژی به شکل کنونی با توجه به تغییرات اقلیمی باید حدود ۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کنیم تا بتوانیم پاسخگوی مصرف برق خانگی باشیم که البته رقمی عجیب است، اما در صورت سیاست‌گذاری‌های صحیح می‌توانیم میزان مصرف سامانه‌های سرمایه‌ی – گرمایشی را بر اساس استانداردهای روز دنیا تعریف، تولید و توزیع کنیم و با هزینه حدود ۱ میلیارد دلار میزان مصرف برق را با نظارت بر روند تولید و توزیع سامانه‌های سرمایه‌ی – گرمایشی مدیریت و اصلاح کنیم که البته مشروط به تعامل نهادهای سازمان‌های مرتبط به این امر چون؛ وزارت نیرو، وزارت صمت، سازمان نظام مهندسی ساختمان، شهرداری، تولیدکنندگان و ... است که همزمان با تعامل و رایزنی با یکدیگر چالش‌های موجود را بررسی کرده و با برنامه ریزی مناسب به جای هزینه کردن رقم‌های بزرگ برای ساخت نیروگاه، به مقوله بهره‌وری بهینه انرژی بپردازیم که با رقمی بسیار کم می‌توانیم مشکل ناترازی انرژی را حل کنیم. سیستم جزیره‌ای تصمیم‌گیری در کشور باعث ایجاد مشکلات و ناترازی انرژی در کشور شده است، چراکه هر سازمان در حیطه فعالیت خود شاید تصمیمات مناسبی اخذ و به مرحله اجرا درآورد، اما به دلیل فقدان هم‌اندیشی و تعامل مناسب با یکدیگر قادر به حل مشکلات در یک مجموعه واحد نبوده‌ایم و در این راستا و به دلیل فقدان تبلیغات مناسب، حتی مردم در حال جمع‌آوری کولرهای آبی و استفاده از کولرهای گازی با مصرف انرژی بالا هستند که نشانه‌ای از عملکرد منفی سازمان‌های ذیربط هستند.

نبض بازار

اعلام آخرین نرخ گوشت

رئیس شورای تامین دام کشور گفت: تقاضا برای گوشت تولید داخل کاهش یافته و مردم به دلیل قیمت مناسب به گوشت‌های وارداتی روی آورده‌اند بنابراین تولیدکنندگان مجبورند دام را با ضرر بفروشند و در پی این ضرردهی دامداران بیشتر استان‌ها به وزارتخانه نامه زده و اظهار کرده‌اند که با مازاد دام سنگین روبه‌رو هستند و باید راهکاری برای آن اندیشیده شود. منصور پوریان، رئیس شورای تامین دام کشور در گفت‌وگو با ایلنا درباره آخرین وضعیت عرضه گوشت قرمز در کشور توضیح داد: در حال حاضر انواع گوشت قرمز گوسفند و گوساله گرم و منجمد وارداتی و تولید داخل در بازار متناسب با تقاضای مردم عرضه می‌شود و بیش‌ترین تقاضا برای گوشت‌های وارداتی وجود دارد زیرا گوشت تولید داخل همچنان با فاصله زیادی گران‌تر از گوشت وارداتی است و البته این فاصله قیمتی برای تولیدکنندگان مشکل‌ساز شده است، گوشت تولید داخل امروز به عنوان گوشت گران در بازار عرضه می‌شود و تنها سه دهک اول جامعه می‌توانند این گوشت را تهیه کنند. وی در ادامه به افزایش جمعیت دام زنده کشور اشاره کرد و گفت: جمعیت دامی کشور امسال نسبت به دو سال گذشته وضعیت بهتری دارد، گوساله‌های پروار وارد و آماده شده و اکنون آماده کشتار است اما این جمعیت هنوز کفاف تقاضای کشور را نمی‌دهد و دولت باید همچنان دام پایه پروار وارداتی تولید داخل را به اضافه نهاده مدت‌دار و با قیمت مناسب را در اختیار دامداران قرار دهد تا استمرار در این امر به کاهش هزینه‌های تولید دام گوشتی در کشور بینجامد و گوشت تولید داخل با قیمت مناسب در اختیار مصرف‌کننده قرار بگیرد. پوریان تصریح کرد: تداوم تامین دام پایه پروار و نهاده مدت‌دار در مقطع کنونی اهمیت زیادی دارد اما این امر لزوماً به معنای تداوم واردات دام پایه پروار نیست، دولت می‌تواند با بر عهده گرفتن بخشی از هزینه‌های تولید این دام به تقویت تولید داخلی گوشت کمک کند این در حالی است که صنعت دام تنها صنعتی در کشور است که ۹۷ درصد در اختیار بخش خصوصی است و دولت در آن تنها نقش سیاستگذار را دارد. رئیس شورای تامین دام کشور در تشریح قیمت دام زنده سنگین و گوشت قرمز گفت: گوشت گوساله منجمد برای مصرف‌کننده هر کیلو حدود ۳۰۰ هزار تومان و گوشت گرم کم حدود ۳۸۰ هزار تومان قیمت دارد و پهای هر کیلو گوساله زنده به طور متوسط ۱۲۰۰ هزار تومان ارزیابی می‌شود با این حال اکنون هزینه تولید دام سنگین برای تولیدکننده بیش از ۴۰۰ هزار تومان در هر کیلو است و بنابراین دامدار گوساله را از زیان پرورش می‌دهد، هرچند گوشت گوساله تولید داخل با متوسط قیمت حدود ۶۰۰ هزار تومان به دست مصرف‌کننده می‌رسد. وی درباره قیمت انواع گوشت گوسفندی توضیح داد: در حال حاضر، قیمت گوشت گوسفندی منجمد وارداتی هر کیلو ۲۰۰ هزار تومان و گوشت گرم وارداتی هر کیلو ۳۷۰ هزار تومان است اما گوشت گوسفندی تولید داخل دست‌کم ۵۰۰ هزار تومان در هر کیلو قیمت دارد، همچنین قیمت تولید هر کیلو گوشت گوسفندی حدود ۳۰۰ هزار تومان است اما گوسفند زنده ۲۵۰ تا ۲۷۰ هزار تومان در هر کیلو فروخته می‌شود و دامداران در تولید دام سبک نیز مانند دام سنگین در ضرر هستند. پوریان تاکید کرد: هر چند دامداران تولیدکننده دام سبک و سنگین در ضرر هستند اما هنوز هزینه تولید گوشت تولید داخل بالاست و تولید داخل نتوانسته در جذب تقاضا بر گوشت وارداتی غلبه کند، بازار به دنبال عرضه قوی با قیمت مناسب است و تولید گران‌سختی با این تقاضا ندارد. وی اضافه کرد: چون تقاضا برای گوشت تولید داخل کاهش یافته مردم به دلیل قیمت مناسب گوشت‌های وارداتی به این گوشت روی آورده‌اند تولیدکننده‌ای که گوشت را نسبت به گوشت وارداتی گران تولید می‌کند مجبور است آن را ارزان بفروشد و متضرر شود در پی این ضرردهی دامداران از بیشتر استان‌ها به وزارتخانه نامه زده‌اند که با مازاد دام سنگین روبه‌رو هستند و باید راهکاری برای آن اندیشیده شود. رئیس شورای تامین دام کشور در ادامه از رشد جمعیت دام سبک کشور به محدوده ۷۰ میلیون راس خبر داد و بیان کرد: از این تعداد ۴۵ راس دام مولد هستند، همچنین دام‌های سال ۱۴۰۳ گوشت‌گیری شده و چاق هستند، وی در پاسخ به اینکه کاهش قیمت دام زنده افزایش جمعیت دامی کشور دلایل خوبی برای توقف واردات است، اظهار کرد: برای توقف واردات گوشت قرمز زود است زیرا تولید داخل هنوز پاسخگوی بازار پر تقاضای ایران نیست؛ سازمان دامپزشکی تولید سالانه گوشت قرمز را ۹۰۰ هزار تن اعلام می‌کند اما این رقم تولید لاشه در کشتارگاه‌هاست و ۱۰۰ هزار تن شامل استخوان هم می‌شود بنابراین این رقم تولید واقعی گوشت را نشان نمی‌دهد، ضمن اینکه هنوز قیمت تولید گوشت قرمز در کشور بالاست و قیمت گوشت تولید داخل به رقمی نرسیده که بتوان تقاضای بازار برای گوشت را برآورد؛ پوریان گفت: وابستگی کامل به تولید داخل ما را با جهش‌های قیمتی روبه‌رو می‌کند و واردات برای تامین نیاز شش دهک پایینی جامعه که بیش‌ترین جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد لازم است زیرا خرید گوشت قرمز ۵۰۰ هزار تومانی هزینه سنگینی را به این جمعیت تحمیل می‌کند. وی در نهایت تصریح کرد: وقتی قیمت گوشت تولید داخل که به دست مصرف‌کننده می‌رسد کاهش یابد به طور خودکار گوشت وارداتی از بازار خارج می‌شود.